

TÁRSADALMI, MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati HETI SZAKLAP.

SZERKESZTI és KIADJA :

LITSCHAUER LAJOS

kir. főmérnök, a selmeczbányai m. kir. bányaiskola
ügyvezető szaktanára.

Megjelenik : Minden vasárnap.

Előfizetési ára : Havonként egy korona.

Selmeczbánya, 1907. okt. 10.

A magyar bányászközönség nagy érdeklődéssel és reménykedéssel néz az elé a törvényjavaslat elé, a melyet a bányaiügy végleges rendezése érdekében a napokban hoz nyilvánosságra a pénzügyminiszter azzal, hogy a javaslatot a képviselőház elé terjeszti. Mi lesz ezen új javaslatnak a sorsa, — az a bizonytalan jövő kérdése és titka! Megvalósul e hosszas reménykedésünk, vagy ez a javaslat is arra a sorsra jut, mint elődei? ez a kérdés az, mely minket ma első sorban érdekel, mert megvalósulásától és szentesítésétől várják a bányász és kohász-altisztek sorsuk megjavulását, ettől remélik a hazai bányaiskolák neveltjei jövőjük biztosítását és érvényesülésüket.

A magyar bányajog nálunk még mindig az 1854 évben kiadott általános osztrák bányatörvényen alapszik és 1854 óta szakadatlan azon kísérletek sorozata, melyek Magyarország bányászatát, magyar bányajogi alapokon kívánták rendezni. Az alkotmány visszaállítása után és óta a magyar kormányok a magyar bányatörvény megalkotását legfontosabb teendőik egyikének tartották. A feladat azonban nagy akadályokba ütközött és azért igen nehéz dolognak bizonyult. Legfőbb akadálya a rendezésnek a közsén kérdése, a mely a magyar bányatörvény megalkotásának sarokpontját képezi. 1861.-ben az országbirói értekezlet az ideigle-

nes törvénykezési szabályokat megállapítván, az általános osztrák bányajog anyagi részét ideiglenesen, vagyis a magyar bányatörvény megalkotásáig hatályban hagyta ama módosításokkal és pótlásokkal, a melyek az ideiglenes törvénykezési szabályok VII. részébe vannak összefoglalva. — Legnevezetesebb ama módosítása, a mely a szénbányászatot a földbirtokos akaratótól tette függővé. Az 1870 évi bizottsági törvényjavaslat, egészben véve a német bányajog rendszerén alapul és a kőszent szabad ásványnak nyilváníttja. Ez a javaslat az országgyűlés szakbizottságánál tovább nem jutott és a napirendről lekerült. 1884 évben szűkebb körű bizottságban új bányatörvény-javaslatot szerkesztettek, a mely a köszén felszabadításának elvét fogadta el vezérlő alap-gondolatul. E javaslatot e célra külön összehívott értekezlet vitatta meg. A tárgyalások eredménye: a második olvasás számára átdolgozott bányatörvényjavaslat volt, a mely a köszén tekintetében már a megváltás rendszerét fogadta el. Új értekezleten újra tárgyalva és véglegesen megszövegezve volt, az országgyűlés elé azonban nem jutott, hanem a napirendről lekerült. A szabadkutatásokkal űzött szédelgések és visszaélések megszüntetése céljából a kormány addig is, míg a magyar bányatörvény meglesz, meghozta a felügyeleti illetékről szóló 1885 évi XIV. törvényczikket. — 1890-ben a kormány újabb bányatörvényjavaslatot adott ki, a mely a köszénre nézve a megváltás rendszerét fogadta el; ezt a törvényjavaslatot azonban időközben a kormány maga ejtette el és újabb törvényjavaslat kidolgozását helyezte kilátásba. Magyarország bányászata a legutóbbi évtizedekben az „Országos Magyar Bányászati és Kohászati

TÁREZA.

Legújabb a varázslóveszszőről.

Mintán ezen kísérletek látványosan sikeresek voltak azonban, az eddig ismert természet-erők alapján egykönnyen megoldani nem lehet, a természet-fölött való dolgok terére kell lépni és onnan kölcsönözni, — tehát tarthatatlan — érvelésekre kell támaszkodni. A mit megokolni nem lehet, azt az Isteneknek szokták tulajdonítani, — esetleg ördögös mesterségnek szokás minősíteni; a legdivatosabban gondolkozók meg éppen a

villámosságuk a rovására írják mindazt, a mit véges eszközökkel kibetűzni nem tudnak, — mert hiszen, — a villámosság már a leghihetetlenebb dolgokat is lehetővé tette és bizonynyára még bőviben van az eddig még ismeretlen erők és természet-törvények fel nem használt nagy készletének.

A *varázslóveszszőbe* vetett hit ősrégi. Már Mózes második könyvének 17-ik fejezetében is szó van róla ott, a hol az Úr, Mózeszt arra hívja fel, hogy Izrael népének véneivel előre menve, botját kezébe vegye és avval

Egyesület"-ben természetes képviselőjére talált. Ezen egyesület mindjárt első nagygyűlésén, 1894-ben, a magyar bányatörvény ügyét s különösen a kőszén kérdését munkaprogramjába felvette és a kőszén felszabadítása mellett foglalt állást. Második nagygyűlésén, 1895-ben ismét szóba került ama sajnálatos körülmény, hogy hazánk viszonyainak megfelelő magyar bányatörvényünk még mindig nincsen és e törvénynek megalkotásának napirenden tartására és sürgetésére, — bányatörvénybizottságot küldött ki. — A bányatörvény megsürgetésére kiküldött ezen bizottság azóta állandóan dolgozott és szakadatlanul azon fáradozott, hogy nagy és nehéz feladatát megoldja és már 1896 év április hó 11. és 12-én Selmezbányán tartott üléséből emlékiratban fordult a pénzügyminiszterhez, a melyben a magyar bányászatnak rendezését és a magyar bányatörvények megalkotását, megokolt javaslat alakjában, nagyon sürgős kormány-feladatnak jelezte. Azóta az „Országos Magyar Bányászati Egyesület“ úgy évi nagygyűlésein, mint igazgató tanácsa, központi választmánya és vidéki osztályai tanácskozásaiban folytonosan napirenden tartotta a magyar bányatörvény megsürgetésének és megalkotásának kérdését és munkálataink addig kész anyagát, „A bányatörvényről szóló törvényjavaslat 1903 évi előadói tervezetének tárgyalásai“-ban, az 1904 év folyamán két vaskos kötet alakjában közzé is tette.

A közel jövőben nyilvánosságra kerülő „legislegujabb magyar bányatörvényjavaslat“ új munkálatok és új feladatok elé állítja majd az „Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület“ intéző köreit! Kérjük ne feledkezzenek meg tárgyalásaik folyamán a magyar bányás-

vizet fakaszszon. Az Úr igéri, hogy Horeb egy szikláján előtte fog állani és meghagyja Mózesnek, hogy a sziklát megüsse, mire a víz elő fog bugyogni és a nép ihat majd belőle. Mi lehetne Mózes botja egyéb varázslóveszszőnél? Mózes botjának csodát tevő ereje itt nyilván az Úr közvetetlen közrehatásának a következtése. A tény megvolt, az okadatolást is megtalálták, a nép pedig ki volt elégitve és meg volt elégedve. Valószínűleg más ősi kulturnépeknek is lehetne találni hasonló tradíciókat. — A víz nélkülözhetetlen és a hol a természet a hozzája való juthatást megnehezíti, ott az ember minden

lehető megpróbál, fűhöz, fához és végre a varázslóveszszőhöz kapaszkodik. Egészen bizonyos és teljes határozottsággal lehet állítani, hogy a varázslóveszsző ezer évnél hosszabb idő óta van a hiszékeny emberiség szolgálatában. Időközönként fel-feltűnedezett, hogy néhány év múltán ismét letűnjék a szereplés teréről, miután meggyőződtek túlmérsz jóslásainak tarthatatlan és alaptalan voltáról. Csodálatos dolog azonban, hogy a tudományoknak minden új fellendülésével, a természettudás körének minden újabb tárgulásával, a varázslóveszsző kérdése is újra feleledt. Ez a dolog valószínűleg avval a körül-

kolák végzett és jövődő növendékeiről, ne feledkezzenek meg a magyar bányászat és kohászat altisztjeiről; helyezték őket arra a helyre, a mely őket követelt képzettségük és gyakorlati tudásuk folytán joggal megilleti; állítsák őket a tudomány és a munka közvetítő kapcsolóhelyére, és gondoskodjanak méltányos ellátásukról munkaképtelenség és rokkantság esetére úgy, mint azt az átmeneti helyzet megkívánja, melyre őket a bányászat és kohászat üzemi és adminisztratív szervezete állította.

KÖZÉRDEK.

A bányász- és kohász-altisztek alakulóban levő országos egyesületének ügyei.

A magyar bányászati és kohászati altisztek alakulóban levő országos egyesületének szervezkedő gyűléséről, a mely az illetékes főhatóság jóváhagyása reményében a kerület altisztjeinek csoportját megalakultnak nyilvánította, az alább, kivonatban közölt jegyzőkönyv számol be:

Másolat.

Jegyzőkönyv

felvétellett Selmezbányán, a m. kir. bányaiskola nagytermében, 1907 év szeptember hó 15-én. A gyűlés kezdődött d. u. 3¹/₂ órakor. *Jelenvettek:* Gindl István, ideigl. elnök; — Gindl János

ideigl. pénztáros; — 49. helybeli; egy körmöczi és egy aranyidai k. bánya-, illetőleg kohóaltiszt.

1. *Ideiglenes Elnök* a gyűlést a következő üdvözlő beszéddel nyitja meg:

ménnyel van okozatos özsze-függésben, hogy a tudás köre határainak mindenkori tágulásával, a többre való vágyakozás ösztöne is mindig fölébredt. Hol, addig nem gyanított kincsek feltárása sikerült, hol merőben új természet-törvények kerültek napfényre ott, még több kincs is létezhet. Newton felállítja világra szóló természettörvényét, megoldja a fénynek és a színeknek titkát, az emberi szellemet a világegyetem óriási távolaiba és a mikrokozmosz parányai közé bevezeti és ugyanekkor felbukkan újra a kicsinyes tudakosság csodája, a *varázslóveszsző*, hogy teljes erővel terjedve, addig

nem gyanított virágzásra jusson. Forrásokat, aranyat és kincseket kerestek vele akkor is. A villámmal való vonatkozásig ekkor azonban még nem mérészkedtek el, mert a villámlás és a dörgés ekkor még igen kiváltságos helyzetet foglaltak el, az emberen kívül álló természetvizsgálatnak tágas mezején. Ezen idők irodalmából igen sok érdekes adat maradt az utókorra a *varázslóveszsző* témájáról és hosszadalmas dicsőítéseken és a *varázslóveszszővel* vízre, aranyra és kincsekre *kutatók* bámulatatos sikereit magasztaló meséken kívül, igen sok leleplezést is találunk, a melyekben a kuruzslók és szédel-

Jó szerencsét!

Ezzel a bányászra nézve oly jellegzetes kiváncsisággal üdvözöllek benneteket — szeretve tisztelt Kartársak, s mindenek előtt a feletti örömmel és köszönetemmel adok kifejezést, hogy oly szép számmal voltatok szívesek ezen első alakuló gyűlésünkön megjelenni.

Az altisztek életében nem mindennapi esemény ez a mai gyűlésünk. Óriási jelentősége van ennek az összes altisztekre nézve — s nem is hiszem, hogy lenne itt közöttünk egy is olyan kartárs, a kire e mai — új, korszakot alkotó, szabad gyűlés — ne tenne lélekemelő, felemelő benyomást.

Ugy mi nekünk — mint elődeinknek is, mind mai napig a gyűlékezés meg volt tiltva. Anyagi helyzetünkről — szakunk fellendítéséről együttesen beszélünk, tanácskoznunk nem volt szabad.

De a kor halad, a tapasza-

lat bővül — a viszonyok változnak s ezekkel — a nézetek is változáson mennek át.

A tapasztalat megmutatta kenyéradóinknak és előljáróinknak, hogy azok, kik közvetlenül vezetik a munkát, a kik kapcsolóként szerepelnek és átmenetet képeznek a munkás és tiszt között — az altisztek — a korral való haladástól — s a művelődéstől el nem zárkozhatnak többé. Belátták előljáróink, hogy bánya és kohó iparunk fellendülésében mi csak akkor működhetünk közre hatásosan, ha általános és szakismereteink bővülni fognak.

Ebből az okból szívesen látják kenyéradóink és előljáróink, ha mi szervezkedünk. Megengedték nekünk, hogy ott — a honnan, mint sok reménnyel megrakódott fiatal emberek távoztunk el egykoron — ismét összejöhessünk, mint szolgálati és anyagi gonddal telt szakemberek.

Ősszejöttünk tehát ma itt a

gök dolga alaposan le van rántva és igen határozottan megvan mondva, hogy a miszteriózus mogyorófa-veszsző, nem egyéb a csalók kényelmes segítőjénél. Az akkori tudás teljes érvényesítésével hosszadalmas vitatkozások indultak meg a fölött, valjon a *varázslóveszszővel kutatás* Istennek tetsző cselekedet-e, vagy, hogy a dologban az ördög játszik-e közre. A forrásfeltalálók szigorú inkvizíció alá fogták. Egyiköket, a ki Flórencz környékén, álnév alatt üzte csaló játékait, arra kényszerítették, hogy VI. Károly császár előtt tegye le művészetének próbáját. A császár bevonulásának előestéjén, a város

piaczat a közlekedés elől elzárták és a téren körös-körül egészen egyenlő, fődött fazékokat állítottak fel. A fazékok egyikebe titokban, aranyérmeket helyeztek el. Másnap a császár jelenlétében kellett volna a próbának, az aranyérem feltalása útján megtörténni. Rajta kapták azonban a szédelgőt, a mint a próbatétet megelőző éjjelen a piacztérre lopódzott, hogy ott, nagyobb biztonság okáért a fazékok tartalmát kikémlelje. A dolog vége, akasztás lett!

(Folytatjuk.)

vége, tisztelt Kartársak, hogy anyagi gondjainkon könnyíteni segítsünk. Ezt csak úgy érhetjük el, ha oda fogunk törekedni, hogy szaktudásunk bővítésével munkáinkat okszerűbben és takarékosabban vigyük keresztül, mi által üzemünk zárószámadataiban kedvezően befolyhatunk majd s kenyéradónk finanziaális ügyének kedvező emelkedésével jólétünk emelkedni s anyagi gondunk is könnyebbülni fog.

Szervezkedjünk tehát, tisztelt Kartársak, még pedig abból a czélből, hogy ismereteink gyarapításával a nemzet vagyonának gyarapodásához hozzá járulhassunk. Egyesüljünk abból a czélből, hogy bányá és kohóiparunkat fellendíthessük; abból a czélből, hogy a nagytársadalomban a bennünket megillető helyet elfoglalhassuk — s ezzel életjelt adjunk létezésünkről s végül egyesüljünk abból a czélből, hogy anyagi helyzetünkön segíthessünk.

Egy — most október elején meginduló altiszti szaklap — a „Jó szerencsét!” lesz a mi öszszetartó kapcsunk, lesz a mi tanácsadónk, lesz a mi segítőnk,

szószólónk s lesz a mi anyagi helyzetünk javulásának előmozdítója — egyszóval országos szakegyesületünk koronája.

Tartsa tehát első köteleességének minden bányá- és kohóal-tiszt ezt az ujságot nem csak előfizetésével pártolni, de részére érdeklődő előfizetőket is gyűjteni s ezzel ügyeinket előbbre vinni. Egy országos egyesület nem kevesebb egy olyan fórumnál, a melyben a tagok egymásnak és a nyilvánosságnak jótékonyan mérséklő és buzdító, — gáncsoló és helyeslő kritikája alá bocsátkoznak. Ez egy olyan közbülső tér, melyen minden tag, mint szakember és mint magánember kettős tulajdonságában egyszerre jelenik meg s lesz láthatóvá a társadalom ítélőszéke előtt s így míg egyfelől tőlünk szakunk fellendülését várja, addig a társadalom a nemzeti vagyon gyarapodását reményli.

Hogy országos egyesületünk minél előbb megalakuljon, — Istennek segítségét — s a mai kerületi alakuló gyűlésünkre a Mindenható áldását kérve, — a gyűlést ezennel megnyitottnak jelentem ki. (Folytatjuk.)

BÁNYÁSZAT.

Divatos robbantó anyagok.

A robbantó tekhnika további haladását jelentette, a mikor Sobrero 1847-ben a nitrogliczernit feltalálta és Nobel a Sobrero által feltalált új anyagot a tekhnikában hasznosítani kezdte. A nitrogliczerin, víztől mentes salétromsavnak gliczerinre való behatása közben képződő termék. Viz-

tiszta olajszerű, erős illatú maró hatású anyag. A nitrogliczerinnek robbanó hatása a fekete lövőpornak robbanó hatását 13 szorosán fölülmulja. A nitrogliczerin, robbanása alkalmával felszabaduló energia-menynyiségek óriási voltát elképzelvehetjük, ha megtudjuk, hogy a nitrogliczerin minden literje, átlag 1500 liter rob-

banásból eredő gázokat fejleszt, melyek ugyanannyi levegőtömegnek hirtelen szétszakítása folytán, természetesen hatalmas robbantó erők forrásai lehetnek. De a nitrogliczerinnek is igen sok a veszedelmes mellék tulajdonsága, mert vigyázatlanul kezelve, ütés, lökés vagy felhevítés folytán könnyen felrobban úgy, hogy vasuton való szállítása, igen meg van nehezítve és hasznosításának határai csak nagyon szűkre lehetnek szabva. Mikor a nitrogliczerin veszedelmes tulajdonságai, elleneseit megsokszorozotta, Nobel, véletlenül arra a gondolatra jött, hogy a nitrogliczerint porózus anyagok által felszívassa. Így fedezte fel Nobel, a dinamitot. A felszívásra vagy semleges anyagokat, mint kovárdet, fűrészpórt és hasonlókat lehet használni, a mikor ugynevezett „indifferens dinamitok“ keletkeznek, vagy pedig oxigénes anyagokat vonunk be a használás körébe, mint salétromot vagy fekete lövőport, vagy más nitrovegyületeket, a melyek egyrészt használat közben való veszedelmességét csökkentik, másrészt pedig robbantó hatását növelik. Az utóbbi keverés anyagok közé nitrocellulózénak salétrommal, vagy ammoniaknitrátnak és nitrocellulózénak keverékei tartoznak. A dinamitnak használás módja, a lövőgyapot és a nitrogliczerin használás módjával megegyező. Amerikában dinamit-ágyúkkal is kísérleteztek; az eredmények azonban nem voltak kielégítőek.

Mielőtt immár a füst nélkül való lövőporfajok ismertetésére térnénk, a melyeket a mai hadászatban nagy sikerrel alkalmazásba vettek, röviden még a „biztonsági robbantó szerek“ ismertetésére kívánunk attérni, a melyekről a Wittenben elpusztult „Roburit“-gyár ekszplóziója alkalmából annyí szó esett. Nagyon természetes és könnyen érthető dolog, hogy már rég óta oly robbantószerek gyártására törekedtek, a melyek a veszélyesség minimumát a robbantó erő optimumával kapcsolják össze, mert ez a robbantószergazdaságos használhatóságának alapfeltétele a bányászatban és főkövetelése ott, hol a szénbányák fejtő munkálataiban a tömeges termelés követelése a robbantó szerek használatát kikerülhetetlenné teszi. Oly bányákban a melyekben a szénhidrogéngázok veszélyes összegyülemkezéseitől és kitéréseitől tartani lehet, a dinamitnak és a fekete lövőpornak, a közetben való munka közben való használása feltétlenül veszedelmes vállalkozás. Ezen a nehézségen segitendők rendkívül sokat foglalkoztak a robbantószerek gyártói a biztonsági robbantószerek készítésének kérdésével és légió azoknak a „biztonsági robbantószerek“-nek mondott készítményeknek száma, a melyek kevesebb-nagyobb sikerrel vannak a szénkerületek fejtő üzemébe bevezetve. A legtöbb „biztonsági robbantó anyag“-nak jellegző főalkotórészét ammonitrát képezi, melyhez szerves keverésrész gya-

nánt nitrokámfor, naftalinderivátok, különféle nitrobenzolok és egyéb nitroszármazékok vannak hozzáadva. A roburit, a mely klór-nitrobenzol és ammonitratból vagy klórnaftalinból, dinitrobenzoból és ammonitratból áll, a napilapok hirádaiból szomorú hírességre jutott witteni gyárpusztulás óta, igen sokat emlegetett és sokat vitatott „biztonsági robbantószer“-ré küzdötte fel magát.

A „füst nélkül lobbanó lövőpor“-fajokat illetőleg, első sorban azon készítményt kell felemlíteni a mely a lefolyt századév nyolczvanas éveiben a franciaországi hadügyi kormányszat kezdeményezésére használatba jött és trinitrofenolnak és lövőgyapotnak bizonyos százalékarányban való keverékéből állott. A trinitrobenzol a pikrinsavnak azon sáfránysárga pikkelyszerű kristályos alakja, melyet annak előtte festőanyagul igen általánosan használtak, ujabban azonban az anilin-festékek terjedése óta, mindinkább lekerült a használás teréről. A pikrinsav és a belőle gyártott készítmények rendkívül robbanók oly anynyira, hogy a füst nélkül lobbanó lövőporfajoknak gyártása céljából ujabban már alig-alig készítik.

A „füst nélkül lobbanó lövőpor“-készítésének sokáig megoldatlan kérdése akkor volt megfejtve mikor megállapították, hogy a lövőgyapot, acetonnal, acetofenonnal és eczetéterrel kezelve, kocsonyaszerűen átalakul és ezen tapasztalást a robbantószerkek gyártásá-

nak tehnikájában gyakorlatilag hasznosítani kezdték. A képezett kocsonyás alapanyagba kámfort, borneolt, naftalint, nitrotoluolt és egyebeket hozzáadnak, a keveréket hatalmas gyűrőgépekben át-dolgozzák és vékony lapokká szét-hengerlik. Ezen vékony lapokat, lemezekké vagy prizmákká szét-vágják, forgó dobokba téve, grafitpor hozzáadása mellett csiszolják. A csiszolt szemcsék patronokba töltve, forgalomba kerülnek. Egyedüli, de annál nagyobb baja az ily módon készült „füst nélkül lobbanó lövőporfajok“-nak, hogy állandóságuk csekély és habár robbanással járó veszedelmes bomlásuk ma már nem oly gyakori, mint volt gyártásuk kezdő idejében, a hosszabb ideig való raktározást, robbanó erejük csökkenése nélkül még most sem bírják el, a mi különösen hadászat-tehnikai szempontokból meglehetősen aggályos jelenség.

S z e m l e.

Bányamívelés.

Elkülönített létrák a be- és kiszállás biztonságának fokozására. Felső-Szilézia (Ost-Beuthen bányakerület) Fiedlersglück czinkérczbányáján, Rossberg mellett az aknába kettős létraosztályt építettek be és a járóosztálynak megfelelő elkülönítése útján azt érték el, hogy a beszálló munkások, a kiszállókkal nem találkozhatnak, a mi a munkások biztonságát jelentékenyen fokozza. (Zit. f. d. B. H. u. Sw. i. Pr. St. 1907. 1. füz.)

Vaskohászat.

Vasöntvények savas vízzel való tisztítása. Az öntvények darabjainak tisztogatása, minden vasöntő műhelynek igen jelentős üzemágazata. Rendesen kefével, vésővel és kalapáccsal dolgoznak az öntőműhelyekben; ezen munka azonban egyrészt igen drága, másrészt pedig sohasem tökéletes és kifogástalan, mert az öntvénydarab eldugott sarkaihoz és szögleteihez csak igen nehezen lehet hozzáférni; jobb a munka eredménye, ha homoksugárfúvóval dolgoznak, itt azonban a telepítés kerül igen sokba. A vasöntvények savas vízzel való tisztogatására szolgáló berendezés telepítése egyszerű és olcsó dolog olyanynyira, hogy már igen sok szerény kis öntőműhelyben használják. Kisebb öntőművek egy savas pad vagy asztal felállításával is megelégedhetnek, melyet kényelmesség szempontjából a mintázó műhelyben állíthatnak fel. Az öntvénydarabok nagysága szerint kisebb-nagyobb, a talaj szintje fölött 1 m. magasságban elhelyezett, falazott vagy pallódeszkákból illesztve összeállított kádszerű medenczét létesítenek, a melyet ólomlemezzel bélelnek. A savmedencze fölött van a sav-tartó felállítva (vízzel hígított kénsav) melynek tartalmát cső vagy tömlő és szórófecskendő segítségével lehet az öntvény-darabra leveletetni. A fecskendőző csőnek kiszolgálására rendelt munkás, a csőnek szintjében megerősített pallózatban állva dolgozik. Az öntvénydarabnak vízzel való leöblögetésére külön hidrász (nyomás alatt álló vizsugár) szolgál. A savas medencze a pallózatban levő lefolyó - csatornával kapcsolható össze. A savas víznek mérésére

areometert használnak. Tisztogatás után az öntvénydarab még 48 óráig a sav-padon marad, mely időnek leforgása után a rajta tapadva volt homok és az összes kérgek, vizsugár segítségével könnyen letakaríthatók. A savas eljárásnak a régi módszerrel szemben való előnyös oldalai szembeszökők. Mindenekelőtt munkaerő és szerszámok megtakarításával jár, mert a kemény kérget a sav eltávolítja s így a szerszámok kopása csekély; az öntvénydarabok tisztogatása tökéletesebb; az összes síkok, sarkok és szögletek egyenletesen simák és tiszták. Likacsosabb öntvényrészeket, vízzel bőségesen le kell öblögetni, hogy a sav róluk minél tökéletesebben lemosassék és a foltképződés lehetősége megakadályoztassék. (T. Ztbl. 1907. 40. sz.)

Fémkohászat.

Tokos kémlelő pest több tokkal. Közönséges, kokszszal fűtött tokos kémlelő kemenczénél, a melyekbe csak egy tok van beépítve, a tüzelőanyagban való veszteség óriási. *Brown I. I.* újabban oly kémlelő pestet szerkesztett, a melyben a rostély fölött egy, e fölött pedig három tok van sorjában egymás mellé beépítve. Ezen tokos kemenczében, a tíz órás munkaszakban, állítólag 400 száraz próbát lehet elkészíteni. A kemencze havonta 5 t. szenet fogyaszt. A tokok fölé épített boltozatot a próbák kiszáritására használják. — (Eng. and. Min. Journ. 1907. 83. 83. — Chem. Ztg. 1907. — Öst. Zft. f. B. u. Hw. 1907. 37.)

H i r e k.

(A hazai bányászat és kohászat köréből.)

Klotild első magy. vegyipar r. t. legutóbb elhatározta a részvénytőkének két és fél millió koronáról öt millió koronára való felemelését. A gyár igazgatósága az új tőkét a gyári üzem fejlesztésére fogja fordítani. Singer Zsigmond igazgató cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. (Közz. 1907. 41. sz.)

Vasöntöde Ujpesten. A Werkner Artur cég Ujpesten vasöntő gyárat létesített, mely lágyvas-öntvényeket és temperált aczelöntvényeket állít elő. A kereskedelemügyi miniszter az ipartelep részére az állami kedvezményeket 1906. december 1-től számitandó 10 évre megadta. (Közz. 1907. 41. sz.)

Brikettgyár Nagyikindán. Brikett- és köszénbánya részvénytársaság céggel Nagyikindán 100.000 korona alaptökével brikettek gyártására, köszénbányák vételére és üzemben tartására részvénytársaság alakult. (Közz. 1907. 41. sz.)

(A külföld bányászatának és kohászatának köréből.)

A klausztháli királyi bányászati akadémia, mely Németország legrégebb bányászati főiskoláinak egyike, augusztus hó folyamán szentelte fel új palotáit. Az intézet megalapítása 1775. évre tehető. Kezdetben igen szerény kis intézet volt, a mely főleg avval a czélzattal létesült, hogy a Harz bányavidék bányász- és kohász-tisztjeit a menyinyiságtani és természettudományi szaktárgyakban kiképezze. A megalapítása óta lefolyt 132 év alatt, mely idő közében néha erdészeti tárgyak előadásával is

foglalkoztak tanárai, bámulatosan fejlődött. Három, egymás szomszédtságában álló modern épület fogadja be a főiskola tanárait és hallgatóságát. A főépületben az ásványtani és geológiai intézet, a bányamiveléstani és gépészet-technikai gyűjtemények, az előadás- és rajzoló termek, a bányaméréstani és fizikai tanszékek gyűjteményei és helyiségei vannak elhelyezve. A második épület tisztán a kohászat czéljaira van rendelve és a vaskohászati és fémkohászati gyűjteményeket és előadó helyiségeket foglalja magában. A harmadik nagy épületben csakis kémiai laboratoriumot helyeztek el. Az építő tervek szerkesztése közben főképpen arra törekedtek, hogy az intézet igen gazdag gyűjteményeit kényelmes és czélszerű módon úgy lehessen elhelyezni, hogy azokhoz úgy a hallgatóság mint a tanulni vágyó idegen látogatók is, kényelmesen hozzáférhessenek. (Öst. Zft. f. B. u. Hw. 1907. 33. sz.)

Szászország érczbányászatának hanyatlása feltűnően rohamos. 1894. évben 147 érczbánya volt üzemben 386 tisztviselővel és 5728 munkással; 1900. évben már csak 135 érczbányában dolgoztak s már csak 296 tisztviselőt és 3565 munkást foglalkoztattak; az 1905. év képe a legszomorúbb, mert az évi jelentés már csak 117 üzemben álló érczbányaműről számol be, melyeken 219 tisztviselő és 2587 munkás keresi meg a kenyerét. (D. Erzbergb. 1907. 17. sz.)

Németországban a vasgyárak, munkásaikat elbocsátják. Október 8-án Németországból két érdekes és meglepő hír érkezett, a mely élesen megvilágítja a német ipar eddigi rendkívül kedvezőnek tartott viszonyait. E s s e n b ő l jelentik, hogy a K r u p p-féle vasművek tömegesen bocsátják el a munkásokat, mert nem adhatnak nekik elég munkát. Kőlnből pedig azt jelentik, hogy a v a s-nak az árát ismét leszállították. A K r u p p-féle gyárban 800 munkásnak mondtak fel, a legtöbbjét elbocsátották, mert a nagy iparos-cégnek nem sikerült a fölmondottakat egye-

büti alkalmazni. A hadfölszerelési osztályban is arra készülnek, hogy számos munkást elbocsássanak, — mert sok megrendelés, a melyre számítottak elmaradt. — A kölni jelentésben igen érdekes az a rész, a melyből kitűnik, hogy a kölni vaskereskedők egyesülete a vasrúd, a vaspánt és a vaspádóg árát tonnánként 15 koronával leszállította. (B. H. 239. sz.)

Közlekedés.

(A bánya és kohóvidékek közlekedés ügye.)

Az Eperjes-margitfalvai vasút. A felvidéken életerős mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a Kassa-oderbergi vasút igazgatósága sürgősen építse meg Kassától Abosig, esetleg Eperjesig a második vágányt, vagy pedig a Margitfalva-eperjesi vasúti vonalat. Eperjes város és a kassai kereskedelmi és iparkamara megokolt felterjesztést intéztek az új vasútvonal kiépítése tárgyában a kereskedelemügyi miniszterhez. (Közg. 1907. 33. sz.)

A resiczai gyári vasút átalakítása. Az Oravicza-Németbogsán-Resicza közötti helyi érdekű vasút építése következtében a resiczai gyári vasúti hálózat átépítése kívánatosá vált. Úgy értesülünk, hogy a kereskedelemügyi miniszter a közgazgatási eljárás megindítását már elrendelte.

Bányavasút Szolnok-Doboka megyében. A „Kolozsvári Kőszénbánya Részvénytársaság“ a szurdokvidéki széntelepek könnyebb kiaknázása céljából Kiskeresztes község határában feltárt bányájától a szanogyvölgyi vasút szurdoki állomásáig keskeny vágányú gőzüzemű vasutat épít. (Közgazdaság. 1907. 33. sz.)

Drótkötélpálya Felső-Gallán. A Magyar Általános Kőszénbánya Társulat meszetégető telepet rendez be Felső-Gallán és ezt a Keselő-hegyen levő köfajtással villamos üzemű drótkötélpálya segélyével köti össze. A drótkötélpálya közigazgatási bejárását szeptember hó 3-án tartották meg.

Betlér-iglói helyi érdekű vasút. Igló város közönségének kérelmére a keresk. miniszter küldöttei a betlér-iglói helyi érdekű vasút közigazgatási bejárását szeptember hó 4-én kezdték meg Rozsnyón. (Közgazdaság. 1907. 36. sz.)

Iparvasút Egeresen. Kolozsvarmegye közigazgatási bizottsága az Egeres állomástól a község határában fekvő szénbányáig vezetendő 0-6 m. nyomtávolsággal bíró, lövönatú iparvasút közigazgatási bejárását szeptember hó 9-én tartotta meg. (Közgazdaság. 1907. 38. sz.)

Az Oravicza-németbogsán-re-siczabányai h. é. vasút részvénytársasága alakuló közgyűlését megtartotta, a közgyűlés a részvénytőkét 12,486.000 koronában állapította meg. Az új vonal nagy áruforgalmat lesz hivatva lebonyolítani, mert az osztrák-magyar államvasuttársaság bányái és huttái részéről mintegy 35.000 waggon és az érintett vidék részéről 15.000 waggon teheráru szállítására lesz évente szükség. — (Közg. 1907. 41. sz.)

Munkásmozgalmak.

(Magyarországon.)

Sötétvégtárón, Hodrusbányán a bányamunkások f. hó 8-ika óta nyugtalanokdtak s a bányába beszállást megtagadták. A rendőrség és az üzemvezetőség erélyes fellépése azonban csakhamar helyreállította ezen

elszigetelt, egészen jelentéktelen strájkyszerű mozgalmat.

(A külföldön.)

A szénpiaczról. Orlauból táviratozzák, hogy ott folyó hó 2-ikán nagy munkásgyűlés volt. A munkások bizalmi férfiai röpiratokat osztottak szét, a melyekben az igazgatóság fölhívja a munkásokat, hogy a nyújtott béremelést fogadják el és ne lépjenek sztrájkba. A munkások végső elhatározása még kósik, mert az Unióra bizzák azt. A felső sziléziai munkások, abban az esetben, ha az osztrák testvérmunkások sztrájkba lépnek, szintén ott hagyják a munkát. — A piacz helyzete nagyon szilárd. (B. H. 1907. 234. sz.)

Altín kanadai bányavárosban a néhány nap előtt érkezett japán hetvenhét bányamunkást, a kik jóval olcsóbban dolgoznak az angoloknál, a törzsmunkások a hajóállomáson fogadták és arra kényszerítették, hogy azonnal tovább utazzanak Vancouverbe, mert ők a bányákba nem bocsátanak be ázsiai munkást. A szegény japán bányamunkásokat, a kik jóformán csupaszon jöttek át Kanadába, most majd valahol Alaszkában igyekeznek elhelyezni. A kormány tehetetlenül nézi az egyre jobban elhatalmaskodó mozgalmat, melyet kenyéririgység és fajgyűlölet táplál. (B. H. 236. sz.)

Morva Osztrauból híre érkezett, hogy a munkások a bányatuladónosok által felajánlott béremelést ideiglenesen elfogadták és október végeig várnak a strájk kimondásával. A szállítást nagyon lassan végzik. (B. H. 237.)

Poroszország bányakerületeiből azt jelentik a napilapok, hogy ott igen nagy a munkáshiány.

Valdenburgból annak érkezik a híre, hogy ott az összes szénbányák munkásai strájkba akarnak lépni. Október 8-án a munkások bizalmi emberei

Sorgauban gyűlést tartottak és azt határozták, hogy mielőtt strájkba lépnek, az összes üzemvezetőseknek ujjlag előterjesztik követeléseiket, a mely három márka (3 K. 60 f.) heti béremelésből áll. A válaszra október 16-ikáig várnak és ha addig béremelést nem kapnak, strájkba lépnek. Niederlausitz-ban egy bányának munkásai különben már is kimondták a strájkot. Az esseni bányakerületben (Németország) nagyon aggódnak a mozgalom fejlődésén. (B. H. 1907. 240. sz.)

Balesetek.

(A külföldön.)

Ezer bányász pusztulása. Tekszászból borzalmas bányaszerencsétlenség híre érkezik. A szűk szavú távirat jelentése szerint egy bánya beomlott és ezerharmincz bányászt eltemetett. (B. H. 237. sz.)

A szállító-kötél szakadása következtében a Bollen (Angolország) közelében levő szénbányában a szállító kasson beszállott kilencz munkás szerencsétlenül járt. (B. H. 237. sz.)

Irodalom.

(Bányász és kohászirodalmi újdonságok Magyarországon és a külföldön.)

Munkásbiztosítási Közlöny cím-mel a m. kir. munkásbiztosító Hivatal, hivatalos lapja nem régeből megindult; feladata lesz az új lapnak, hogy közölje azokat a rendeleteket és elvi határozatokat, a melyeket a minisztérium és az állami munkásbiztosító hivatal a munkások betegség és baleset esetére való biztosítását illetve az állami munkásbiztosító hivatal birói osztálya által hozott határozatokat és döntvényeket. Nem hivatalos részében általános érdekű közleményeket hoz. Az állami munkásbizto-

sító hivatal a biztosításra vonatkozó rendeleteit, utasításait és közleményeit kizárólag ezen hivatalos lapja útján fogja közzétenni.

A hegesztés legújabb módszerei. Különlenyomat a „Vulkan“ című folyóiratról. A Vulkan kiadása. Ára 1 K. 20. fill. (Frankfurt a/M.) Németül értő vaskohász és gépész olvasóinknak igen ajánlható kis könyvecske, a mely népszerű, tehát igen könnyen érthető irálymódban és 32 igen sikerült rajzban mindazt összefoglalja a mit a technika mai állása mellett a hegesztés munkája menetéről és módszereiről tudni kell.

Németül értő szaktársainknak ajánljuk a **Laboratoriumsbuch für Eisenhüttenchemiker** (Vaskohászok vegyelemző könyve) című, csak 49 oldalra terjedő kis könyvecskét, mely szerzőjének Orthey Maxot vallja és Knapp kiadásában, Hallóban ez év folyamán megjelent. Ára 1.80 mark. (Kb. 2 korona.) A vasérczek, a vas, az aczél, a salak, az alos és a savas adásanyagok, a tüzetálló agyagok, a szénnek, a koksznak és a gázoknak bevált vizsgálás módjai összefoglalóan és igen érthetően vannak tárgyalva. — A kritika igen kedvezően ítélkezik a művecske fölött.

Kérdések és válaszok.

(E rovat alatt a bányászati és kohászati technika és a vele összefüggésben álló technikai tudományágak kérdéseiben, szakszerű és kimerítő felvilágosításal szolgálunk előfizetőinknek.)

Állást-közvetítés.

Pályázatok.

(Áltiszti állásokra.)

Gömörmege nagyobb vállalatánál kemencze-mesteri állás megüresedvén, bányaiskolát végzett egyént keres felvételre. Ugyanott gőz- és elektromos erővel hajtott erőgépek állanak üzeniben a miért is olyanok, kik már néhány évi gyakorlattal rendelkeznek s nemcsak kemenczéknel, de gőz- és elektromos gépeknél is dolgoztak, előnyben részesülnek. Csak nőlen emberek pályázhatnak. A folyamodás a kérelmezőnek legrészletesebb életrajzát és fizetés igényeit kell, hogy tartalmazza. A szerkesztőséghez címzett, felzet nélkül való folyamodványok, bizonyítvány-másolatokkal szerelendők fel. — A kérvénynek továbbíthatására 20 filléres levélbélyeg csatolandó a folyamodáshoz. 2-3.

Azonnali felvételekre kerestetik katonai kötelezettségének elögetett végzett bányaiskolás, ki szépen rajzol és ír, azonkívül a mérések iránt előszeretettel viseltetik úgy, hogy betanítás esetére kisebb felméréseket önállóan is végezhet. Azok, kik a német nyelvet is bírják, előnyben részesülnek. Fizetési feltételek megállapodás szerint. Iskolai és esetleges szolgálati bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok a Borsodi Bányatársulat Igazgatóságához Rudabányára intézendők. 2-3.

Állást kereső folyamodások.

(Áltiszti állásokra.)

Ügyes és gyakorolt, nős arany- és ötvösműves munkában járatos egyén, ki hosszabb irodai szolgálatot képes felmutatni, szerény feltételek mellett állását változtatni óhajtja. Ajánlatokat *H. H.* jelige alatt közvetít a szerkesztőség. 2-3.

Selmeczbányai bányaiskolát jó sikerrel végezett, az ércbányászatban és érczelőkészítés körül némi gyakorlatot szerzett, a bányamérés iránt előszeretettel viselkedő, fiatal, nőtlen egyén, szerény feltételek mellett, különösen szénbányáknál keres alkalmazást. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt kérvényét a „Jó szerencsét“ szerkesztősége útján szívesen beküldi. Egyes ajánlatokat a „Jó szerencsét“ szerkesztősége közvetít *V. J.* jel alatt. 2-3.

Kinevezések.

(A m. kir. bányakincstárnál.)

I. Tiszti kinevezések.

A pénzügyminiszterium vezetésével ideiglenesen megbízott miniszterelnök, *Hegedüs Zoltán* fémkohómérnöki szakot végzett főiskolai hallgatót, ideiglenes minőségű bányagyakornokká nevezte ki. (IX/16. 85478. sz. P. ü. K. 1907. 22. sz.)

Áthelyezések.

(A m. kir. bányakincstár tiszti létszámában.)

Urbán András kir. segédmér-

nök, a marosujvári főbányahivataltól a nagybányai m. kir. bányai igazgatóság kerületébe; *Valaska* Ferencz kir. bányatisztjelölt, a selmeczbányai m. kir. bányai igazgatóság berületéből a zsilvölgyi köszénbányahivataltalhoz helyeztetett át. (IX/24. 103338. sz. P. ü. K. 1907. 22. sz.)

Kitüntetések.

A király *Andreics János* bányatanácsosi címmel felruházott társulati bányai igazgatót, főbányatanácsossá nevezte ki. (M. H. 1907. 240. sz.)

A m. kir. bányaiskolák köréből.

A selmeczbányai m. kir. bányaiskolán a mely bányász-, vaskohász- és fémkohász altiszteket képez, az 1907/1908. tanítási év folyamán összesen 37 növendék van felvéve. Ezek között van: 22 bányász, 15 kohász növendék; 18 ösztöndíjas és 19 magántanuló. A létszám az egyes tanfolyamok között a következőleg oszlik meg: Az előkészítő tanfolyamban van: ösztöndíjas 3, magán 7, összesen 10; bányász 7, kohász 3. A közös tanfolyamban van: ösztöndíjas 6, magán 7, összesen 13; bányász 7, kohász 6. A bányász szaktanfolyamban van: ösztöndíjas 3, magán 5, összesen 8; bányász 8. A kohász szaktanfolyamban van: ösztöndíjas 6, kohász 6.

Az intézet vezetősége a növendékek hazafias szellemben

való nevelésére, társadalmi mi-veltségének fejlesztésére és az önképzésre nagy súlyt fektet és időt s fáradságot nem kímélve kész örömmel támogatja az ifjúság ezen irányú dicsérendő törekvéseit. A növendékek ezen önképzőkör-szerűen szervezett „Jó szerencse kör“-ben igen szép és dicséretre érdemes tevékenységet fejtenek ki s nagyon szorgalmasan látogatják az összejöveteleket, elismerést érdemlő buzgósággal és szorgalommal teljesítik önvállalta kötelezettségeiket, filléreikből igen szép ifjúsági könyvtárt létesítettek és a „Jó szerencsét“ felhívásainak terjesztésében és előfizetők gyűjtése körül nagy buzgóságot fejtettek ki.

A következő kis összeállítás is az ifjúság kezdeményezésére és közreműködésével került bele lapunkba s nagyon kívánatos volna, ha az ország többi bányaiskolájáról is hasonló hazafias mozgalmakról szóló tudósítást kapnánk.

A selmeczbányai m. kir. bányaiskola „Jó szerencse köre“ 1899. kezdődő tanév elején az intézet akkori lelkes ifjúságának kezdeményezésére és indítványára indult meg. Célja a körnek a bányaiskolai ifjúságának önképzése, magyar nyelvben irodalomban és énekekben. A kör céljának előmozdítására szolgál: 1. a könyvtár, 2. a daloskör, 3. a pénztár és 4. a segítő pénztár. Az önképző kör működése minden tanévben szeptember hó 1-től május hó végéig tart. Rendes gyűléseit a kör minden vasárnap d. e. 9 órától tartja; tart azonkívül még rendkívüli gyűléseket és hazafias ünnepek alkalmával ünnepélyes gyűléseket is. A kör

rendes tagjai a bányaiskola összes növendékei. A rendes tagoknak kötelezettsége addig tart, míg a bányaiskola kötelékébe tartoznak. A „Jó szerencse kör“ felügyelője Litschauer Lajos ügyvezető tanár. A körnek ügyeit a kör tisztviselő kara intézi, melynek tagjai az elnök, alelnök, jegyző, pénztáros, könyvtáros, ellenőrök és egy gazda (háznagy). Eddig 8 elnöke volt a „Jó szerencse kör“-nek, még pedig: *Paskó Imre, Rozlozsnik Károly, Révész Lajos, Héjas Gyula, Jancsi Kálmán, Lehr Aurél, Juhász Oszkár és Vacsok János.* A jelenleg a kör ügyeit vezető tisztviselői kar a következők: *Szelekovszky Árpád* elnök, *Greisinger Béla* alelnök, *Piláth András* jegyző, *Urbán János* aljegyző, *Angyal Rezső* pénztáros, *Smillár Antal* főkönyvtáros, *Petykó József* alkönyvtáros, *Rákóczi Jenő* főellenőr, *Schön Miksa* alellenőr és *Grausz Gyula* gazda (háznagy). A körnek rendes pénztára egy pénztáros vezetése alatt áll a ki a kör összes bevételeiről és kiadásairól hetenkint a rendes gyűlésen beszámol. A körnek átlagos évi jövedelme 550 kor. Kiadása 500 kor. Segítő pénztárának alaptőkéje 100 kor. A körnek jelenlegi vagyona 400 kor. A kör céljára a selmeczbányai m. kir. bányaiskola egyik terme van fönntartva. A tovább képzés céljára a kör 4 napilapot, 6 szakujtságot és 2 hetilapot járát, mely lapoknak a kiadása és rendbentartása a gazda kötelessége. A „Jó szerencse kör“-nek rendes könyvtára van, melyet egy főkönyvtáros és segítségül melléje választott alkönyvtáros vezet, akik kétszer hetenkint könyvkiadást

tartanak. A könyvtár jelenlegi könyvválladéka: 900 kötet 2800 kor. értékben, mely álladék állandóan gyarapodik. A daloskör *Laun* Károly választott ének-karvezető vezetése alatt áll. Hetenkint két dalt-gyakorló gyűlés van, melyeken a kör tagjai bányász, hazafias és népdalokat tanulnak. A „Jó szerencse kör” minden év végén záróünnepélyt rendez. A záróünnepélyt a tisztújító gyűlés követi. A gyűlések és ünnepélyek lefolyásáról, valamint a „Jó szerencse kör”-t érintő nevezetesebb eseményekről esetenként befogunk számolni.

Szelekovszky Árpád.
elnök.

Piláth András,
jegyző.

Szerkesztőség postája.

K. J. h. főfelőr Somsály. — Mi csak olyanoknak küldhetjük el a lapot, kiknek aláírását birjuk. Hogy az aláírt iv hol késik? annak az Isten a megmondhatója. — Érdeklődéseért köszönet. — T. I. m. k. vasgyári irodakezelő, Diósgyőr-Vasgyár. — A bányász-felőr kézi könyvtára Joerges czég kiadásában jelenik meg; tessék odafordulni teljesen jogos reklamációjával.

Kiadóhivatal postája.

(Előfizetések nyugtatója.)

1907. okt. hónapra fizetett: Hodrusbányán: Bacsik I., Grünzweig V., Horváth I., Kubics P., Nitsko I. — Kolozsvárt: Erdélyi b. részv. társ. — Selmezbányán: Angyal R., Ballay I., Chladny B., Dániel M., Gaál B., Hil-

lay M., Hodzsa M., Kartalik A., Keusch T., Kocsis P., Miresz Fl., Oberth I., Pohly I., Preisz F., Rákóczi I., Szedlák I., Szokol Gy., Urbán V., Uitzás J. — Szent-Antalban: Buzalka Gy., Szepesi L. — Toroczkon: Brück J. — 1907-1908. első negyedére fizetett: Baranya-Somogy: Dunagőzh. Társaság Bányagondnoksága (3). — Mecsek-Szabolcs: Dunagőzh. Társ. Bányagondnoksága. — Pécs: Dunagőzh. Társ. Igazg. — Nagybányán: M. kir. bányagazgatóság, M. kir. gép és ép. hivatal. — Vasasón: Dunagőzh. Társ. Bányagondnoksága. — Vizaknán: Poritz V.

Lap zárása: 1907. okt. 10. d. u. 5 óra.

TARTALOMJEGYZÉK.

Bevezető. — **Tárcza:** Legujabb a varázslóveszszőről. — **Közérdek:** A bányász- és kohász-áltisztek alakulóbau levő országos egyesületének ügyei. — **Bányászat:** Divatos robbantó anyagok. — **Szemle:** *Bányamivelés:* Elkülönített létrák. *Vaskohászat:* Vasöntvények savas vízzel való tisztítása. *Fémkohászat:* Tokos kémlelő pest több tokkal. — *Hirek.* — *Közlekedés.* — *Munkásmozgalmak.* — *Balesetek.* — *Irodalom.* — *Kérdések és Válaszok.* — *Állást-közvetítés.* — *A m. kir. bányaiskolák köréből.* — *A szerkesztőség és a kiadóhivatal postája.*